

24.3.2020

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS ANVISNING, ANVÄNDNING AV PERSONLIG SKYDDUTRUSTNING FÖR ANSTÄLLDA INOM SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDEN 24.3.2020

Det nya coronaviruset smittar i huvudsak via droppsmitta när en insjuknad hostar eller nyser. Det är möjligt att viruset också smittar via beröring. Coronavirus hänger inte kvar i luften och överlever inte heller på ytor i flera dagar om temperaturen varierar. Smittspridning via varor har inte kunnat fastställas.

Risken för smitta minskas på samma sätt som i fråga om andra luftvägsinfektioner, det vill säga genom att man iakttar noggrann hygien. I vård- och omsorgsarbete ska personlig skyddsutrustning användas på basis av en uppgiftsbaserad riskbedömning.

Arbetsgivaren ansvarar för skyddet av arbetstagarna. Det finns anvisningar för användningen av skyddsutrustning (se länkarna nedan).

Sjukvårdsdistrikten, kommunerna och den privata sektorn ska ha egna säkerhetsupplag som följer lagstiftningen och beredskapsplanerna. Användningen av det statliga säkerhetsupplag som förvaltas av Försörjningsberedskapscentralen grundar sig på behovsprövning som leds av social- och hälsovårdsministeriet utifrån en lägesbild som fås av de fem universitetssjukvårdsdistrikten. Material från statens säkerhetsupplag används först i situationer där det egna upplaget inte kan ersättas på något annat sätt.

När det gäller vård- och omsorgsuppgifter inom hälso- och sjukvården (till exempel prehospital akutsjukvård, sjukhus, hälsocentraler, verksamhetsenheter för långtidsvård och omsorg, hemsjukvård) ska personalen använda ett kirurgiskt mun- och nässkydd och skyddshandskar när de vårdar patienter som insjuknat i en luftvägsinfektion. Vid vård av andra patienter/klienter räcker det att man håller en god handhygien. Laboratorierna har egna anvisningar för provtagning av patienter som misstänks ha coronavirus.

Enligt tillgänglig information är risken för luftburen smitta möjlig för yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården som deltar i åtgärder där aerosoler bildas (sugning av luftvägar, behandling med nebulisator, bronkoskopi, intubation, återupplivning). Dessa åtgärder utförs främst inom intensivvården men också till exempel på akutmottagningarna och bäddavdelningarna för lungsjukdomar. För dessa åtgärder krävs andningskydd i stället för kirurgiskt mun- och nässkydd. Därför bör andningskydd samt ögonskydd/visir (FFP2/FFP3) i första hand reserveras endast för att skydda personal som utför dessa ingrepp vid behandling av patienter som insjuknat i covid-19-infektion.

Arbetsgivaren har möjlighet att avvika från denna anvisning och utifrån en uppgiftsbaserad riskbedömning förse personalen även med annan skyddsutrustning. Användningen av olika rengöringsmekanismer bör utredas noggrant när det gäller återanvändning av skyddsutrustning. Arbetsgivaren ska ge symtomfri personal anvisningar om hur man undviker överanvändning av skyddsutrustning så att tillgången till utrustning tryggas.

Institutet för hälsa och välfärd/Anvisningar för åtgärder vid misstanke om covid-19:
<https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar/aktuellt/aktuellt-om-coronaviruset-covid-19/anvisningar-for-atgarder-vid-fall-av-coronavirus-covid-19>

Institutet för hälsa och välfärd/Bekämpning av coronavirussmitta i långtidsvården:
<https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar/aktuellt/aktuellt-om-coronaviruset-covid-19/bekampning-av-coronavirussmitta-i-langtidsvardens-och-omsorgens-verksamhetsenheter>

Institutet för hälsa och välfärds anvisningar för bekämpning av coronavirussmitta i hemsjukvården:
<https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar/aktuellt/aktuellt-om-coronaviruset-covid-19/bekampning-av-coronavirussmitta-i-hemsjukvarden>

Arbetshälsoinstitutets anvisningar till arbetstagare gällande coronaviruset:
<https://www.ttl.fi/sv/anvisningar-till-arbetstagare-for-att-forebygga-att-bli-smittad-av-det-nya-coronaviruset/>
<https://www.ttl.fi/sv/anvisning-nasskydd-andningsskydd/>

Nationell beredskapsplan för en influensapandemi (Social- och hälsovårdsministeriet, 2012:9, på finska):
<https://www.julkari.fi/handle/10024/90763>

Rapport av arbetsgruppen för att utreda behovet av materiell pandemiberedskap (Social- och hälsovårdsministeriet 2013:42):
http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/69955/URN_ISBN_978-952-00-3456-6.pdf?sequence=1&isAllowed=y